

Pravopisne kategorije ePravopisa

Načela opisov Pravopisnih kategorij

Vsak opis pravopisne kategorije prinaša:

- (1) podatek o geslovníku,
- (2) opis novosti v kodifikaciji,
- (3) sklic na pravila,
- (4) podatek o zadnji spremembi,
- (5) nabor vseh slovarskih iztočnic, ki jih sklop vključuje.

PODATEK O GESLOVNÍKU vključuje število vključenih redakcij in morebitne informacije o tem, kako je bil geslovník sestavljen in po katerih merilih so bile izbrane besede, pa tudi ali je geslovník razširjen oziroma kakor koli spremenjen glede na *Slovenski pravopis* iz leta 2001.

V razdelku **NOVOSTI** so predstavljene novosti v slovarskem sestavku, ki uporabniku pomagajo pri razumevanju okoliščin rabe iztočnične besede, pa tudi pri tolmačenju slovničnih podatkov. S kodifikacijskega vidika so pomembne zlasti novosti pri določanju norme knjižnega jezika, ob čemer je vsaka tovrstna novost – premik od kodifikacije, kakršno predstavljata *Slovenski pravopis 2001* ali *Slovar slovenskega knjižnega jezika* – kategorizirana kot **PREDLOG** Pravopisni komisiji pri SAZU in ZRC SAZU. Zato je tudi izrecno omenjena bodisi kot odklon od tradicionalnega ali kot novost. Posamezne novosti, ki jih opisujemo v problemskih sklopih oziroma pravopisnih kategorijah, so povezane z onaglašeni paradigmi, ki so uvedene pri vseh pregibnih iztočnicah.

S **SKLICEM NA PRAVOPISNA PRAVILA** je mišljeno kodifikacijsko ozadje, na katero se normativno sklicujemo – bodisi pravopisno pravilo v *Slovenskem pravopisu 2001* (navedba člena) bodisi sklic na predlog novih pravopisnih pravil v *Pravopisu 8.0*, ki je pripravljen za javno razpravo. V letu 2019 sta bili objavljeni dve poglavji *Pravopisa 8.0*, in sicer »Pisna znamenja« in »Krajšave«, v letu 2020 pa sta bili pripravljene za objavo poglavji »Velika in mala začetnica« ter »Prevzete besede in besedne zveze«.

V **NABORU** slovarskih iztočnic so vse iztočnice, ki jih povezuje problemski sklop, sledeč bodisi pravopisnemu pravilu (npr. zemljepisna imena naselbin/krajev) bodisi pomenski skupini (npr. pridevniki iz imen držav, pokrajin, otokov, celin). Če se izkaže, da je v pravopisni kategoriji iztočnica zaradi značilne zveze (npr. pri iztočnici *francoski zveza francoska revolucija*), je taka zveza posebej izpisana. Enako velja za imena, ki nastopajo v frazeoloških zvezah (npr. *potrebovati kot Sahara vodo kaj/koga*), in za svojilne pridevnike iz lastnih imen, ki nastopajo v zvezah (npr. *Sizifov – Sizifovo/sizifovo delo; Ohmov – Ohmov zakon*).